

Садржај:

1. Увод.....	3
3. Прилике у Европи и Србији крајем 18. и почетком 19. века.....	5
4. Закључак.....	15
5. Литература.....	16

УВОД

.....**NAMERNO UKLONJEN DEO TEKSTA**.....

реме преломно и судбоносно, па је и тражило за своје далекосежне циљеве и људе нарочито кова.

Како је то зналачки истакао историчар Радован Самарџић: "Српски устанак постао је јединствена појава: готово сви учесници у њему међусобно су се знали, и унапред сегомогло предпоставити шта ће сваки појединац, у одлучном тренутку хтети и моћи да учини. Тиме је потенцијал устаничке војске која није могла бити и многобројна, у стратегиском погледу можда и вишеструко умножен ...", додајући: "Догађаји су добијали такав изглед као да су сви у њих уплетени и сви су зањих криви и одговорни. Упоредо с тим, на свим странама су ницали нови јунаци, па је нагло расла снага народне масе као устаничке војске. буна је обелоданила све што је било вредно у српском сељачком пуку и одредила људима нове размере." живот и учинци Карађорђевић Тополаца то недвосмислено показују.

ЂОРЂЕ ПЕТРОВИЋ КАРАЂОРЂЕ врховни вожд српски 1804-1813

ПРИЛИКЕ У ЕВРОПИ И СРБИЈИ КРАЈЕМ 18. И ПОЧЕТКОМ 19. ВЕКА

На прелому векова, када је Француска револуција усталасала читаву Европу, у сенци великих светских збивања, на Балкану је почео да се рађа снажан национални покрет који је коренито преобразио духовну и политичку свест српског народа и васкрснуо српску државу. Историјски значај Првог српског устанка првенствено се огледа у томе што је он већ 1806. године прерастао у националну револуцију чији је основни циљ био ослобођење и уједињење свих Срба. Страховита ударна снага устанка, велике војничке победе и брзо ослобођење територија одјекнули су широм Балкана и утицали су на национално бу

.....**NAMERNO UKLONJEN DEO TEKSTA**.....

јаног српског народа и одредио јој улогу која ће обележити њену историју у 19. и 20. веку.

Да би се потпуније разумео Први српски устанак 1804-1813, његов почетни успех, не увек предвидиви развој, и неумитни крах, затим његова историјска величина, одјек и бројне последице, неопходно је да се у светлу савремених историјских околности сагледају и разјасне сви узроци који су до њега довели. Аустријско-турски рат 1788-91, код нас познатији као Кочина крајина, ако и није српском народу донео очекивану слободу, омогућио је хиљадама људи да прођу кроз аустријску војну школу и стекну неопходно ратно искуство у борби са Турцима. Велики део оружја је остао у народу, а првим чланом Свиштовског мира Турска се обавезала да се неће светити побуњеницима. С друге стране, највећи део Београдског пашалука био је потпуно очишћен од Турака. На селу готово да их никада и није било; војска, чиновници и спахије чврсто су се држали градова и утврђења излазивши само онда када је требало скупљати порезе. У жељи да реформише већ увелико труло Османско Царство и ојача централну власт, султан Селим III је неколиким ферманима, од којих је најважнији онај из 1793, дао одређену аутономију Београдском пашалуку. Утврђен је стални данак који се давао одсеком, а скупљали су га српски кнезови, зајемчени су безбедност, слобода вере и трговине. Потврђене су нахијске и кнежевске самоуправе. Укинути су читлукчи односи, а самовољни јаничари, као основна препрека новом поретку, протерани су из

Београдског пашалука. Склонили су се код видинског одметника Османа Пазван-оглуа, да би одатле, из непосредне близине, стално угрожавали београдског пашу. У складу са централним реформама, нови београдски паша Хаџи Мустафа-паша, организовао је народну војску, састављену од Срба, која је заједно с редовном турском војском, 1797/98, с успехом учествовала у борбама против јаничара. Тако стечено самопоуздање објашњава ову брзину, ефикасност и зрелост с којом су српски устаници приступили каснијим борбама.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com